

Mondzorg als onderdeel van het Zorgplan!

Webinar voor POH Ouderen, POH Somatiek en Wijkverpleegkundigen
Programma Beter Oud in Amsterdam

7 september 2023, 12:30-14:00 uur

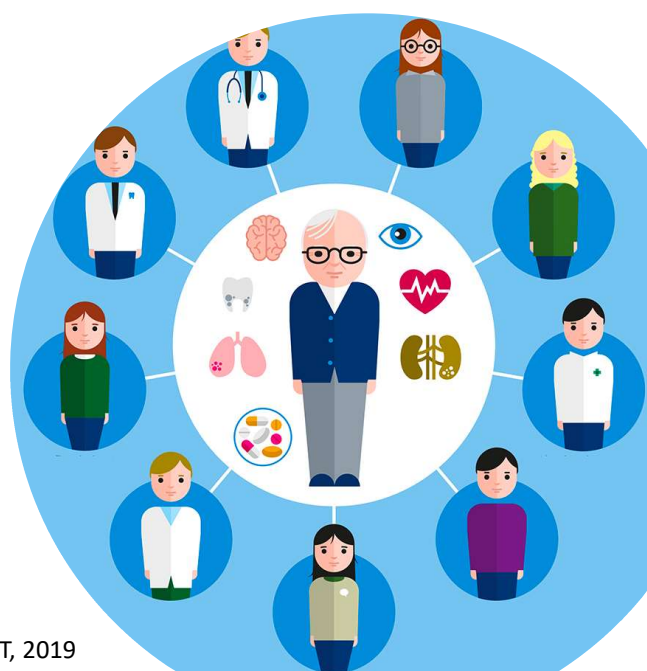
Dr. Claar van der Maarel-Wierink,
Tandarts-geriatrie

ACTA
ACADEMISCH CENTRUM TANDHEELKUNDE AMSTERDAM

Ouderdom komt helaas
vaak met gebreken.

De mond maakt daar
steeds vaker deel vanuit.

Afbeelding: NTvT, 2019

De relatie kwetsbaarheid en mondgezondheid,
hoe zit dat??

In discussie met elkaar.

Geriatrische trias en Mondgezondheid

Chronische somatische aandoeningen

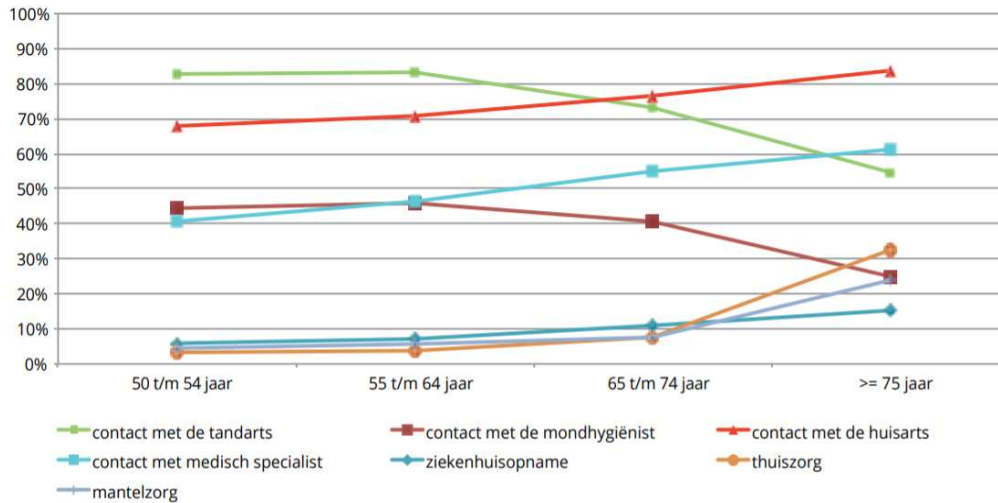

Psychische aandoeningen

Veranderingen in sociaal domein

Zorggebruik bij ouderen, naar leeftijd

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Statline. Gezondheid en zorggebruik, periode 2018.
[https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83005NED/table?fromstatweb, maart 2020.](https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83005NED/table?fromstatweb, maart 2020)

We willen graag achteruitgang in mondgezondheid voorkomen!

Welke problemen kan je signaleren?
En wat doe je?

In discussie met elkaar.

Welke problemen kan je signaleren?

- Iemand heeft kiespijn
- Iemand eet moeilijk
- Iemand spreekt moeilijk
- Je ziet een (of meer) afgebroken tand(en)
- Iemand heeft een slechte adem
- Tandepoetsen lukt niet goed!

Wees alert.

Signaleer je klachten of risico's voor de mondgezondheid?

Maak het bespreekbaar!

Voorlichtingsfilm voor ouderen en mantelzorgers

The screenshot shows the website of Kennis Instituut Mondzorg (KIMO). The main navigation includes 'OVER HET KIMO', 'CONTACT', and 'ENGLISH'. A prominent green button says 'NAAR DE RICHTLIJNEN'. Below this, a menu lists 'ACTUEEL', 'RICHTLIJNONTWIKKELING', 'UIT DE PRAKTIJK', 'INFORMATIE VOOR PATIËNTEN', and 'TESTPRAKTIJKEN'. The main content area features a green header for 'RICHTLIJN' with the title 'Xerostomie en hyposalivie gerelateerd aan medicatie en polyfarmacie (2021)'. A 'BESTANDEN' dropdown menu is open, listing: 'Volledige richtlijn', 'Samenvatting', 'Patiënteninformatie', 'Implementatieplan', 'Medicatie-overzicht', and 'Indicatorenset'. Below the title, there are tabs for 'ALGEMEEN' and 'OVERZICHT MEDICATIE'. An 'INTRODUCTIE' button is visible. The text below the button reads: 'Deze klinische praktijkrichtlijn (KPR) gaat over het gebruik van medicamenten en mondgezondheid door de bijwerking xerostomie en/of hyposalivie. De KPR heeft betrekking op:' followed by a bulleted list of topics.

RICHTLIJN
Xerostomie en hyposalivie gerelateerd aan medicatie en polyfarmacie (2021)

BESTANDEN

- Volledige richtlijn
- Samenvatting
- Patiënteninformatie
- Implementatieplan
- Medicatie-overzicht
- Indicatorenset

ALGEMEEN **OVERZICHT MEDICATIE**

INTRODUCTIE Deze klinische praktijkrichtlijn (KPR) gaat over het gebruik van medicamenten en mondgezondheid door de bijwerking xerostomie en/of hyposalivie. De KPR heeft betrekking op:

- Signalering van problemen rond xerostomie en/of hyposalivie geassocieerd met het gebruik van (bepaalde soorten en/of veel) medicamenten;
- Maatregelen bij geconstateerde problemen ten gevolge van xerostomie en/of hyposalivie geassocieerd met het gebruik van (bepaalde soorten en/of veel) medicamenten;
- Communicatie met patiënt, apotheker en andere zorgverleners bij problemen ten gevolge van xerostomie en/of hyposalivie geassocieerd met het gebruik van (bepaalde soorten en/of veel) medicamenten.

https://www.hetkimo.nl/wp-content/uploads/2021/04/2021.04.01-KPR-Xerostomie_hyposalivie-Bijlage-5-Medicatieoverzicht.xlsx

Typ hier om te zoeken

17°C. Meestal zonnig

NLD 1403
INTL 5-5-2022

1 Lijst met medicatie geassocieerd met xerostomie/hyposalie				
2 Gesorteerd op generieke naam				
3				
4				
5 Generieke naam	ATC-code	ATC level 4	ATC level 3	ATC level 2
6 Abciximab	B01AC13	Platelet aggregation inhibitors excl. heparin	ANTITHROMBOTIC AGENTS	ANTITHROMBOTIC AGENTS
7 Acamprosate	N07B803	Drugs used in alcohol dependence	DRUGS USED IN ADDICTIVE DISORDERS	OTHER NERVOUS SYSTEM DRUGS
8 Acebutolol	C07AB04	Beta blocking agents, selective	BETA BLOCKING AGENTS	BETA BLOCKING AGENTS
9 Acetylsalicylzuur	B01AC06	Platelet aggregation inhibitors excl. heparin	ANTITHROMBOTIC AGENTS	ANTITHROMBOTIC AGENTS
10 Acitretin	D05BB02	Retinoids for treatment of psoriasis	ANTIPSORIATICS FOR SYSTEMIC USE	ANTIPSORIATICS
11 Acilidium bromide	R03B05	Anticholinergics	OTHER DRUGS FOR OBSTRUCTIVE AIRWAY DISEASES, INHALANTS	DRUGS FOR OBSTRUCTIVE AIRWAY DISEASES
12 Adalimumab	L04AB04	Tumor necrosis factor alpha (TNF- α) inhibitors	IMMUNOSUPPRESSANTS	IMMUNOSUPPRESSANTS
13 Albuterol, ook wel levalbuterol, ook wel salbutamol	R03AC02	Selective beta-2-adrenoreceptor agonists	ADRENERGICS, INHALANTS	DRUGS FOR OBSTRUCTIVE AIRWAY DISEASES
14 Alemtuzumab	L04AA34	Immunosuppressants, selective	IMMUNOSUPPRESSANTS	IMMUNOSUPPRESSANTS
15 Alfacalcidol	A11CC03	Vitamin D and analogues	VITAMIN A AND D, INCL. COMBINATIONS OF THE TWO	VITAMINS
16 Afuzosin	G04CA01	Alpha-adrenoreceptor antagonists	DRUGS USED IN BENIGN PROSTATIC HYPERTROPHY	UROLOGICALS
17 Alimemazine	R06AD01	Phenothiazine derivatives	ANTIHISTAMINES FOR SYSTEMIC USE	ANTIHISTAMINES FOR SYSTEMIC USE

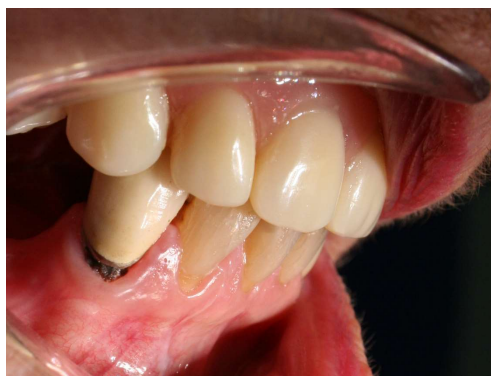
544 in totaal!

Wat te doen bij een droge mond?

1. Speekselklieren stimuleren
2. Droge mond (symptoom) bestrijden
3. Extra preventieve maatregelen, fluoride!

Wortelcariës

Klinische Praktijrichtlijn Wortelcaries bij (kwetsbare en zorgafhankelijke) ouderen

Welke preventieve middelen en maatregelen worden geadviseerd om wortelcariës te voorkomen en voor de functie belangrijke gebitselementen te behouden?

- Ouderen met wortelcariës tandpasta met 5.000 ppm fluoride voorschrijven, 1 of 2x per dag gebruiken bij het tandenpoetsen
- Bij onvoldoende effect, als extra maatregel professioneel een vernis of vloeistof met een grote concentratie fluoride aanbrengen op alle geëxposeerde worteloppervlakken.
- Bij polyfarmacie en/of hyposialie-inducerende medicatie, kan ook 1 of 2x per dag tandenpoetsen met tandpasta met 5.000 ppm fluoride worden overwogen.

Preventie cariës bij kwetsbare ouderen

Behandeling Candidose of Stomatitis Prothetica

- Verbetering mond- en prothesehygiëne
- Verbetering pasvorm gebitsprothese
- Mond spoelen met nystatine of amfotericine-b, of miconazol gel (daktarin gel)
- Systemische medicatie met fluconazol, 50-100 mg, 7-14 dagen (bij immuun gecompromitteerde patiënten)
- Prothese een paar nachten in water met hextriël of chloorhexidine

Behandeling

- Behandeling intraorale Candida infectie
- Herstel verticale dimensie

- Nystatinezalf
- Medicatie vitamine B-complex

Hulpvraag

Mijn moeder heeft sinds zondagavond pijnklachten. Zij omschrijft zelf dat zij pijn heeft aan haar kies. Het gaat dan om de meest rechter tand (links op de foto) die lijkt afgebroken en uitgehold.

Mijn moeder beschrijft de pijn als in en rond het bot van de tand en ook bij de "aanklik-ijzertjes" van het frame (zij had vroeger een frame maar draagt dit al jaren niet meer). Daarbij heeft mijn moeder uitstralingspijn in een cirkel van bovenlip via deel van de wang tot het meeste in de onderkaak en kin.

In de bijlage komen enkele foto's die hopelijk een redelijk beeld geven.

Met vriendelijke groet,

Medicatie

- Pantoprazol
- Paracetamol
- Oxazepam

Tegen het advies van de artsen in geen bètablokker of bloedverdunner.

Huisbezoek

Anamnese:

- 2002 CVA, eerst nog mobiel, nu al jaren bedlegerig.
- Sprake van ongeremd gedrag in de vorm van agressie, vindt mevrouw heel erg.
- Huis staat erg vol.
- Lieve dochter die voor mevrouw zorgt.

Onderzoek:

Pijnlijke parodontitis apicalis 44, 43. AB-kuur heeft zwelling doen afnemen.

Behandeling:

- Extractie r44 en r43 ongecompliceerd.
- Mevrouw wilde de andere resterende elementen ook laten extraheren, maar geadviseerd nu eerst de genezing af te wachten.

Risicofactoren voor achteruitgang van de mondgezondheid

- Hemiparese
- Cognitief aangedaan
- De mond wordt minder belangrijk gevonden
- Bijwerkingen van medicatie

Take-home-messages

- Slechte mondgezondheid, een nieuwe geriatrische reus
- Een gezond gebit van belang voor behoud levenskwaliteit!
- Specifieke orale problemen: droge mond (medicatie), wortelcariës en schimmelinfecties
- Mondzorg voor ouderen, zeker ook een rol voor verpleegkundigen
- www.demondnietvergeten.nl aanrader voor jezelf en oudere patiënten en/of mantelzorgers

DE MOND
NIET
VERGETEN

Hartelijk dank voor je aanwezigheid!